

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VI. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM

Ara: 50 fillér

1964. ÁPRILIS 25.

Napirenden:

a kínai kérdés

Az elmúlt héten az ifjú agitátorok részére Gacsályi István elvtárs, a politikai gazdaságtan tanszék adjunktusa előadást tartott a KKP vezetőinek, az SZKP-val és más marxista-leninista pártokkal való nézeteltéréseiről. Az előadást — mely alapot kíván nyújtani a politikai körökben rendezendő vitákhoz — a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

A szocialista világrendszer erőfeszítésével sikerült enyhíteni a nemzetközi feszültséget, sikerült meghusítani az agresszív imperialista körök azon kísérleteit, hogy nukleáris háborút robbantsanak ki. A testvérpártok 1957-es és 1960-as értekezletén általános irányelveket fogadtak el. A világfejlődés menete igazolja ezen elveket. A szocialista világmozgalom sikereket ért el, azonban ezek hatását csökkenti a KKP vezetőinek szakadártevékenysége által előidézett nehézségek.

Mint sokak számára ismeretes, a KKP támadást indított az SZKP vezetése testvérpártok politikai és gazdasági irányvonala ellen. A támadást, mely először az SZKP-t érte, a „Vörös Zászló” (A KKP ideológiai lapja) 1960. április 22-én „Eljen a leninizmus” címmel megjelent szerkesztőségi cikkével indították. E cikkben támadják az SZKP és a testvérpártok állásfoglalását a háború és a véres forradalom kérdésében. Mindkettő szükségessége mellett törnek lándzsát: „Természetesen nem mi döntjük el, hogy az imperialisták kirobbantják-e a háborút, avagy sem. Mi végre is nem vagyunk az imperialisták vérfarkai főnökei”. Később, ugyanebben a cikkben így folytatják: „Amennyiben az impe-

rialisták ragaszkodnak hozzá, hogy ilyen áldozatokkal terheljék meg a népeket, meggyőződésünk, hogy — miként az orosz forradalom és a kínai forradalom tapasztalatai is mutatják — ezek az áldozatok megtérülnek. A halott imperializmus romjain a győzelmes nép hallatlan gyorsasággal építene fel olyan civilizációt, amely ezerszer magasabb rendű volna a kapitalista rendszernél, és a népek valóban csodálatos jövőt biztosítana”.

Az afro-ázsiai szolidaritási konferencián Kuo-Csing aszszony, a kínai delegáció vezetője a következőket mondotta: „Egy bizonyos kívülálló hatalom mereven szembe helyezkedik az afrikai és ázsiai népek nagy többsége által óhajtott és támogatott gyarmatosítás-ellenes és antiimperialista irányvonallal. Azt állítja, hogy az ázsiai és afrikai népek előtt álló, az imperializmus és a kolonializmus ellen folytatandó harc feladatát már végrehajtották és a gyarmatosítás fennálló maradványai már jelentéktelenek. Ez a hatalom azt hiszi, vagy legalábbis azt állítja, hogy elegendő bízni az imperializmusban, vagy az ugyancsak amerikai ellenőrzés alatt álló ENSZ-ben, ahhoz, hogy a gyarmatosítás maradványai kiküszöbölhetővé váljanak”.

Nyilvánvaló, hogy a valóságot durván meghamisítja ez az állítás, mint ahogy logikailag és elfogadhatatlan az a kijelentés is, amelyet a Renmin-Ribao 1963. december 15-i vezércikke közöl: „A nukleáris fegyverekben való vak bizakodás, a néptömegek erejének fel nem ismerése, vagy a bizalom hiánya ebben az erőben és az imperialista nukleáris zsaro-

lástól való esztelen megriadás, valószínűleg azt eredményezné, hogy az egyik szélsőségből a másikba esnénk: a kapitulálás hibájába”.

A fentebb említett cikkben támadják a Jugoszláv Kommunista Szövetséget, azt USA-különítménynek nevezik, s azt állítják, hogy Jugoszláviában burzsoá-fasiszta uralom van. Mindezt 1960-ban, holott 1957 őszén éppen a kínaiak úgy emlegették Jugoszláviát, mint a haladás és a szocialista építés mintaképet.

Folytatva és fokozva a sajátban indított támadásokat, több alkalommal levelet intéztek az SZKP Központi Bizottságához, s ezeket a leveleket egyoldalúan közlésekre nem értenek egyet az SZKP-nek és a testvérpártoknak a békés gazdasági versenyről alkotott nézeteivel: „Azt a nézetet, amely szerint a szocializmus és a kapitalizmus két világrendszere közötti ellentét a gazdasági verseny folyamán automatikusan el fog tűnni és a két rendszer közötti elmentések eltűnésével automatikusan kiküszöbölődik a többi ellentét is, létrejön a háborúk nélküli világ, az egyetemes együttműködés” a világ”. (1963. június 14-i levele.)

Ellentétes a felfogásuk a mind szélesebb körben alkalmazott anyagi ösztönzés elvééről: „az anyagi ösztönzés elve személyes előnyök hajszolására, nyereszkesedésre, haszonlesésre, a burzsoá individualizmus fokozására vezet, kárt okoz a szocialista gazdaságnak, sőt szétzilálja azt”. (Renmin-Ribao, 1963. december 26.)

1963 elején Hruscsov elvtárs javasolja, hagyjanak fel a nyílt polemikával, s kezdjenek tárgyalásokat a vitás kérdésekről. A kínai elvtársak a javaslatot figyelmen kívül hagyják. Ezzel egyidejűleg negatív értelemben kritizálják az Olasz Kommunista Párt politikáját. A kritika — sajnos — a legnehezebb napokban hangzott el, a választási harc kellok közepén találta az Olasz Kommunista Pártot.

A Szovjetunió ismét tárgyalásokat javasol, azonban a kínai vezetők a javaslatot teljesen figyelmen kívül hagyva már riadalmi provokációkat sem riadalmi vissza. A kommunista pártokban olyan tevékenységet próbálnak kifejteni, amely frakciók létrehozására, pártszakadásra vezet. Az atomcsend-egyezményről, mint „lepaktálásról” beszélnek, s oda jutottak el, hogy a Szovjetuniót 1964-ben nyílt árulással vádolják, arra törekednek, hogy szembe állítsák egymással a kommunista pártokat.

A Kínai Kommunista Párt szakadár tevékenységét illetően véleményünk azonos a Szovjetunió Kommunista Pártja állásfoglalásával. A kínai vezetők jelenlegi veszélyes álláspontja — a jelek szerint — oda vezet, hogy súlyos és hosszú harcot kell vívni az összes szocialista erők egységének megerősítéséért, a szovjet, valamint a többi szocializmus építő nép, marxista-leninista párt barátságának, együttműködésének megszilárdításáért. A nemzetközi kommunista mozgalom hősi története tanúsítja, hogy nem a szakadás, hanem az egység és az összeforrottság e mozgalom fejlődésének legfontosabb törvényszerűsége.

Lakatos Barnabás

A TARTALOMBÓL:

Egyiptomi tapasztalatok

Beszélő képek

Angol lap a Közös Piacról

KISZ-vita

Problémáink

A KISZ-klub 1964. április 29-én délután 4 órakor Problémáink címmel ifjúsági és erkölcsi kérdésekről szóló előadást rendez. Előadó: Radics László pszichológus.

Hétnyelvű klubdelután

A KISZ-szervezet és a helyi MSZBT szervezet által közösen rendezett hagyományos „Hétnyelvű klubdelutánra” hívja meg egyetemünk hallgatóit és oktatóit a Nyelvi Tanszék.

A műsorban egyetemünk hallgatói dalokat, verseket, és jeleneteket adnak el különböző nyelveken.

A klubdelután április 28-án, kedden délután fél 3-kor kezdődik a KISZ-klubban.

A Közgazdasági Társaság hírei

A pénzügyi-matematikai szakosztály rendezésében április 29-én, szerdán délután fél 3-kor a Kossuth Klubban tart beszámoló Rácz László az ártípuszámítási program végrehajtásáról.

Zárthelyik után – vizsgák előtt

Nemrég még az első félév legjobbjainak fényképeit láthattuk lapunkban, s máris közeledik az évvégi hajrá.

E percben sokak számára talán nagyon is távolinak tűnik a vizsgaidőszak, s legfeljebb a zárthelyik idején gondolnak rá.

Milyen következtetéseket vontak le vajon az oktatók ezekből a dolgozatokból? Milyen vélemény alakult ki a hallgatók eddig végzett munkájáról a „rázós” tanszéken?

A statisztika tanszéken

Köves Pál adjunktustól kaptunk felvilágosítást: — A második évfolyam első zárthelyi eredménye meglehetősen gyenge: 2,53 (az ipar karon különösen alacsony, 2,14, szemben az általános kar 2,94-es átlagával).

Sajnos, több olyan csoport is van, ahol az átlag 2,0 alatt maradt. Az elégtelen dolgozatok aránya az egész évfolyamon 33 százalék, az ipar karon 44 százalék.

— Az igazság az, hogy ez a rossz eredmény előre várható volt.

— Vajon miért?

— Már az első hetekben kiderült: a hallgatók nem veszik komolyan a tanulást... Hiába hívtuk fel több ízben a figyelmet arra, hogy a második félévi anyag nehéz, s csak rendszeres, alapos tanulással sajátítható el. Nagyon sok dolgozat megdőbbségtől tájékozatlanságot, teljes készletlenséget mutatott, így nem lehet csodálkálni azon, ha a tanszék csak azoknak ad majd aláírást — a pillanatnyilag

miklósvári

A KISZ VB FELHÍVÁSA

Egyetemünk oktatói, dolgozói és hallgatói május 1-én — a korábbi évekhez hasonlóan — felvonulnak.

Gyülekezés negyed 10-kor a XIV. kerület Thököly út 36 számú ház előtt.

Mindenkit szeretettel várunk!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a VII. országos tudományos diákköri konferenciára

A Művelődésügyi Minisztérium az egészségügyi és földművelésügyi miniszterrel, valamint a KISZ Központi Bizottságával egyetértésben pályázatot hirdet a hazánk felszabadításának 20. évfordulója tiszteletére rendezendő VII. országos tudományos diákköri konferenciára.

A KISZ Központi Bizottsága, valamint az érdektelt minisztériumok a konferenciára az alábbi központi pályázati témákat hirdetik meg:

1. Valamely szaktudomány egyetemi-főiskolai oktatásának fejlődése a felszabadulás után.
2. Valamely szaktudomány fejlődése a felszabadulás után.
3. Valamely szaktudomány egyes filozófiai vonatkozásai.
4. Az ifjúsági mozgalmak története a felszabadulás után (problémátörténeti jelleggel vagy egyes intézmények vonatkozásában).
5. Egy üzem, falu vagy iskola szociológiai felmérése.
6. A KGST jelentősége, működésének gazdasági, politikai, tudományos stb. eredményei.
7. Az ipartelepítés gazdasági, műszaki és társadalmi kérdései.
8. A műszaki fejlesztés gazdasági és tudományos kérdései valamely szakterületen.
9. A falu szocialista átalakulásának gazdasági, társadalmi, kulturális vagy egészségügyi kérdései.
10. Az öntözéses mezőgazdaság gazdasági, műszaki és társadalmi kérdései.
11. A szocialista nemzeti egység alakulása hazánkban a felszabadulástól napjainkig.
12. A népi demokratikus állam és jogrend fejlődése.
13. A népgazdaság fejlődésének közoktatási vonatkozásai.
14. A kommunista emberideál.
15. A tudományos diákkörök története.

Az egyes témakörökön belül részletkérdések is kidolgozhatók. A legjobb pályamunkákat a KISZ Központi Bizottsága, a felügyeletet gyakorló minisztérium jutalomban részesíti.

A pályázat beadásának határideje: 1965. január 31. A központi pályázatokon kívül a hallgatók természetesen más fontos témákból készült dolgozatokkal is részt vehetnek a konferencián. Ezek közül a kiemelt dolgozatokat az illetékes egyetem részesíti jutalomban.

Molnár János sk. miniszterhelyettes

zás és késés. A másik fontos feladat: el kell érni, hogy ne legyenek érdektelenek sem a tárgy, sem egymás iránt. Mert igaz, hogy vannak szorgalmas hallgatók, akik amellett, hogy elvégzik kötelességüket, segítik a gyengébbeket is, de ez sajnos egyelőre elég ritka jelenség.

A matematikai tanszéken

Meszéna György adjunktus válaszolt kérdéseinkre:

— A hallgatóknak mintegy 25 százaléka elégtelen dolgozatot írt, ami csoportonként 7 embert jelent.

Bár ez nem túl fényes eredmény, az I. évfolyammal általában mégis elégedettek vagyunk. Nem valószínű, hogy az évvégi vizsgákon súlyosabb problémák lesznek. Ha rendszeresen járnak előadásokra és foglalkoznak az anyaggal, tartani tudják I. félévi eredményüket.

Sajnos, a II. évfolyamon sokkal több baj van, mert az év végén szigorlatozó másodévesek a jelek szerint nem veszik komolyan a tanulást. A legutóbbi előadáson például 250-en hiányoztak. Pedig a második félévi anyag elég nehéz, s a vizsgán így — rendszeres tanulás nélkül — kevés remény van a megfelelő eredmény elérésére.

Reméljük, hogy még idejében eszbekapnak és elkezdik a tanulást, így aztán nem válik törvényszerűvé az a jelenség, hogy a másodévesek matematikaeredménye jóval az előző évi átlag alatt marad.

Fery Sarolta

TAVASZI TÚRA

Szerkesztőségünk kétnapos börsznyi kirándulása igazán jól sikerült. Este ugyan kizártak bennünket a turistaházból és az egyetlen világos ablak, amit kitarítva dobáltunk kaviccsokkal, éppen a lépcsőháza nyílt... no meg az erdei vasút menetrendben feltüntetett járata sem közlekedett, amikor Királyrétről haza akartunk jönni... Előbb-utóbb persze a turistaházba is bejutottunk, haza is érkezünk... Hogy mással ne izomlázzunk volt? Oh, az igazán csak a mosatlan kézzel elfogyasztott krumplicukortól lehetett!

Vannak EGÉSZEN furcsa DOLGOK

Roger Garaudy legújabb tanulmánya, a Partatlan realizmus testvérpárjainak hasábjain csodálatos átalakulások ment keresztül. Egyik írásban az Egyetemünk (a Veszprémi Vegyipari Egyetem lapja) eképpen közölte a címet: „Partatlan realizmus”. A cikket átvette a Jövő Mérnöke is, csak egy kis változtatással. Garaudy tanulmánya már mint „Partatlan realizmus” szerepelt.

A lineáris kombinációk számos változatot kínálnak... No, majd, ha a mi lapunkban is közölni fogjuk.

Egy csütörtöki napon statisztika-zárthelyit írtak a másodévesek. Előtte tizenkettőtől kettőig az elsőéves külkereskedőknek ugyanott tartottak írásbeli előadást.

A III. előadóterem felső része már az első órán statisztikára készülő másodévesekkel telt meg, akik a hátsó sorokat találták legalkalmasabbnak a zárthelyi megírására. Az elsőők közül sokan hiányoztak, de a másodévesek bőven kiegyenlítették őket.

Szünet után a terem bal alsó sarkában öt darab elsőéves korpogott, zinte elveszve a temérdek másodéves között. Körülbelül másfélszer annyian voltak jelen, mint az egész első év külkereskedők.

Az előadó bizonyára meglepetésel vette tudomásul a rendkívüli érdeklődést. Meglepését csak egy katalógus fokozhatta volna. Szöllősy

EGYETEMI KÖNYVESPOLC

Magyarország gazdaságföldrajza

Az előszóban a szerzők — egyetemünk gazdaságföldrajz tanszékének kollektívája — leszögezik, hogy nem kívánják időtálló művet alkotni, hiszen gazdasági életünk gyors fejlődése következtében a leírt állapotot messzemenően túlhaladja a valóság. Valóban a „Magyarország gazdaságföldrajza” című könyv nem napjelenítés. Még egy meglepő, de helytálló újítással találkozhatunk: kevés a statisztikai tábla, annál több a fénykép és a térkép, — amit találon a földrajz második nyelvének nevez a kollektíva.

A komplex szemlélet, amely az egész könyvre rányomja bélyegét, utat mutat, sőt készíti a további kutatómunkának világos keretét kapnak a népgazdaság különböző területein folyó kísérletek, éles kontúrral rajzolódik ki gazdasági életünk egész perspektívája.

Nem sok múlttal találkozhatunk benne, hiszen gazdasági életünk alapvető változások ment keresztül, a tervgazdálkodás megváltoztatta a termelés, a fogyasztás az ipar és mezőgazdaság, valamint a kereskedelem majd minden ágának külső és belső arculatát. A felszabadulás óta eltelt 16 év (a könyvben 1961-ig találunk adatokat, és 1963-ban jelent meg) jó kiindulási és viszonyítható alapot jelentett a szerzőknek.

A földrajzi helyzet, mint az elemzéshez szolgáló járulékos alap, és a természetföldrajzi környezet, mint kiindulási alap tömör összefoglalása után a népességgel foglalkozik a könyv. A közgazdász és kritikus szemével nézi a rendkívül kicsiny születési arányokat, a népesség előregedését, a vándormozgalmait, és az ezzel

kapcsolatos népsűrűségi viszonyokat.

A munkamegosztással valamint Budapest túlzott központi szerepével foglalkozik a településhálózati fejezet. Rámutat az ipar egyes ágainak vidékre való telepítésével járó előnyökre, de ugyanakkor annak jelenlegi hátrányaira is. A népgazdaság általános áttekintésekor a vertikális és horizontális változásokkal ismert meg, valamint azoknak a nemzetközi munkamegosztásban, a KGST-ben betöltött szerepével.

Az ipari rész részletesen foglalkozik általános (pl. földrajzi elhelyezkedés) és speciális (különböző iparágak problémáival, valamint területi komplex fejlesztésének egyéb problémáival).

A mezőgazdasággal foglalkozó rész a termelési viszonyokban beállott változással, a szocialista nagyüzemi termelés és tervezés kérdéseivel, a termelőerők színvonalával, a mezőgazdaság ágazataival, a nö-

vénytermesztés és állattenyésztés megoldott és még megérvő problémáival foglalkozik.

A közlekedéssel foglalkozó fejezet a túlzott centralizáció miatt fennálló nehézségekről, valamint az e területen végzett tervezés eredményeiről ad számot.

A külkereskedelmi rész világgazdasági helyzetünkről ad tiszta képet, továbbá a szocialista országok termelési és fogyasztási együttműködéséről, a népgazdasági tervet koordinációjának szükségességéről.

S végül, de nem utolsó sorban a ma még „Hipotetikus gazdasági körzetek” címen említett fejezetben már a holnap valósága ölt képet, egyáltalán nem hipotetikus formában rajzolva, melynek anyagi valósággá alakításában, a szocializmus felépítésében, mi, jövődöntő közgazdászok is részt veszünk.

—Remenyik—

APRÓ ANTAL:

A gazdasági együttműködés időszerű kérdései a szocialista országokban

15 évvel ezelőtt alakult a KGST. A szervezet megalakítását két dolog tette szükségessé: a szocialista fejlődés, a közös cél, valamint az a tény, hogy a vezető tőkés hatalmak bojkottálták a Szovjetunióval és a népi demokratikus országokkal való kereskedelmi kapcsolatokat.

E két probléma történelmi áttekintésével foglalkozik az első fejezetben. Kiemeli az

1949-es időszak problémáit, nehézségeit. Bemutatja, hogyan vált a KGST a közös gazdasági összefogás a műszaki és tudományos haladás az imperialista gazdasági bojkott elleni harc közös szerveztévé.

A szerző ezután a KGST munkájának időszerű kérdéseit taglalja. A munka homlokterében a nyersanyag-, fűtőanyag- és villamosenergia-ellátás áll.

A problémák megoldásához különböző nemzetközi szervezeteket és intézményeket kellett létrehozni a KGST-n belül. E szervezetek felsorolását és áttekintő ismertetését is megtalálhatjuk a könyvben.

A tagországok előtt álló feladatok megoldása érdekében egyre szélesebb és sokoldalúbb gazdasági együttműködés szükséges. A feladatok megvalósításához nem elegendőek a kezdetben kialakult kereskedelmi kapcsolatok.

Végül a szerző ismerteti azokat a feladatokat, melyek hazánkra és népünkre hárulnak a szervezetben. A könyvet a KGST szervezeti felépítését tartalmazó függelék egészíti ki. Ajánljuk mindazoknak, akik behatóbban kívánnak foglalkozni a KGST-vel.

A könyv a Kossuth Könyvkiadó gondozásában jelent meg.

—Lakatos—

Schmidt I. L. Dondely K. H. Wenger. S.

Az állammonopolista kapitalizmus és a kapitalista világpiac

Könyvtári szám C 9821

A könyv „A kapitalista világpiac problémái” című sorozat második kötete. Az első tanulmány Schmidt: „Az állammonopolista kapitalizmus szerepe a kapitalista világpiacon” a kötet elméleti bevezetése és megalapozása. Előjáróban a piacproblema kiéleződésének tényezőit mutatja be, majd rátér az úgynevezett állammonopolista piacok elemzésére. Ezt követően azokkal a tranzakciókkal foglalkozik, melyek során az amerikai kormány külföldi államoknak nyújtott hitelekkel s az ezek által biztosított, vásárlási lehetőségekkel az amerikai monopóliumok árúinak piacot biztosít.

A második tanulmány Dondely: „Az általános válság második szakaszának külkereskedelme” a második világháború

utáni kapitalista külkereskedelmének fokozódó szétbomlását és a kapitalista kereskedelmi és valutaválság kiéleződését elemzi. A következő értékes szerzője: Siegfried Wenger, címe: „A kapitalista államok nemzetközi kereskedelme, különös tekintettel a GATT keretében történő liberalizálásra”. A tanulmány első részében a szerző a kapitalista államok nemzetközi kereskedelme liberalizálásának jellemvonásait tárgyalja a második világháború után, foglalkozik az állami kényszerintézkedések céljával, módjaival, és formáival, rámutat arra, hogy a liberalizálás a monopóliumok érdekei, a befolyási szférák újrafelosztását szolgálja. A továbbiakban a külkereskedelmének liberalizálásának kérdéseit tárgyalja az imperialista gazdasági blokk keretein belül.

Korpás Attila kiállítása a KISZ-klubban

A kiállítás látogatóját már az első percekben meglepi valamiféle egyhangúság; sajnos, ez az érzés meg is marad. Korpás Attila olajfestményeinek és akvarelljeinek jelentős hányada virágcsendélet. Mind-egyiken akad egy-egy szép és jó rajzos megoldás, itt egy levél, ott egy szirm, de — sajnos — szinte mindegyiket giccsessé teszik a túlhangsúlyozott, rikító színek.

Korpás Attila, egyetemünk negyedéves hallgatója, láthatóan kedveli a természetet. Sok képénél azonban erősen zavaró a szinte állandó és

erőltetett sötét háttér. Eppen ezért tetszett talán az erdei kis házról festett képe; itt feloldódik ez a bántó sötétség. A sikerültebb változat érzékelten adja vissza a falombokon átszűrődő nap sugarakat a ház falaira eső fényárnyék hatásait.

Emberábrázoló képességét elsősorban az öreg paraszt bácsi portréja bizonyítja. Az igen kifejező arcvonások, a színek és árnyékok együttese a megfelelő arányok plasztikussá és szuggesztívvé teszik az arcképet. Ez a kép a kiállítás színvonalát jelentősen emeli.

„Hét tenger ördöge”

A filmművészeti kör rendezésében április 27-én hétfőn este fél 7-kor a „Hét tenger ördöge” című amerikai film kerül vetítésre. Főszerepben: Errol Flynn. Jegyek a kultúrosztályon kaphatók (273 szoba), hétfőn a 11 órai szünetben, illetve bérlet nélküli jegyek fél 6-tól.

A sakkzóká portréi szintén érdekesek. Talán legeredetibb képe, a fény felé törő, valamint a sötétben hagyott, embert ábrázoló szobor egymás mellé állítása. Ez a kép is mutatja, hogy nem hiányzik Korpásból a képzelőerő sem, s néhány alkotása a benne rejlő lehetőségekről tanúskodik. Végezetül egy kérdés, de ez már inkább a kiállítás rendezőjehez szól: miért titkolják a látogatók elől a képek címét?

—Martin—

A lép kutyája

Aki a virágot szereti...

Nemzetközi nyelvoktatási kongresszus

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Idegennyelvoktatási Választmánya „A felnőttek korszerű nyelvoktatása” címen 1964. április 9—10—11-én konferenciát rendezett a Kossuth-klubban. A konferencián budapesti és vidéki nyelvoktatók gyűltek össze, hogy a nyelvpedagógia időszerű kérdéseit megbeszéljék.

Mint hogy a magyarországi nyelvoktatás ügye a baráti államok megfelelő szakembereit is érdekli, külföldi vendégek is részt vettek a TIT kongresszusán. A Szovjetunióból JARCEVA, a filológiai tudományok doktora, a Szovjet Tudományos Akadémia idegennyelvű tanszékének vezetője, A. BAZIJEV kandidátus, Tatjana IVANOVNA Gez, az I. sz. Moszkvai Állami Pedagógiai Intézet idegennyelvoktatási módszertani tanszékének vezetője, és Diana Ivanovna Furszenko, a moszkvai egyetem idegennyelvű lektorátusának vezetője látogattak meg hazánkat és járultak hozzá előadásaikkal, hozzászólásaikkal a konferencia sikeréhez.

A Német Demokratikus Köztársaságot Albrecht Neuberger, a lipcsei Marx Károly Egyetem tolmácsintézetének igazgatója; dr. Irmgard Schilling, a Humboldt Egyetem idegennyelvű tanszékének professzora; dr. Günther Abendroth, rostocki tanszékvezető egyetemi tanár és dr. Wolfgang Motsch, az NDK Tudományos Akadémiája strukturális nyelvi intézetének tudományos kutatója képviselték.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaságból hazánkba érkezett szakértársaink és barátaink: dr. Ivan Poldauf, a prágai egyetem rektorhelyettese, általános nyelvész; dr. Vilem Friedl, a prágai Károly Egyetem professzora; Aléna Tionova, a prágai Károly Egyetem román nyelv és irodalmi tanszékének adjunktusa, valamint Jaromir Klimes, a Szlovák Tudományos Akadémia tagja, professzor Anna Dobossy Nové Zamky-i (Érsekújvár) nyelvtanár volt.

A konferencia döntő többsége állást foglalt a modern nyelvemlétek alapján felépülő nyelvoktatás mellett.

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége a Közgazdással karöltve tehetségkutató pályázatot hirdet a hallgatók között. A pályázatot a Közgazdász szerkesztőségéhez kell beküldeni, határidő: 1964. május 15. A pályamunka elsősorban publicisztikai írás, cikk, riport, kommentár, elemző cikk lehet, legfeljebb 6, ritkán gépelt oldal terjedelemben. Novellák és versek beküldését a pályázók mellőzzék. Pályázni több pályaművel és már megjelent írásokkal is lehet.

A legsikerültebb írásokat közöljük és jutalmazzuk. I. díj: 500 Ft. II. díj: 350 Ft. III. díj: 200 Ft.

ferencia valamennyi előadásáról és hozzászólásáról ezúttal nem számolhatunk be. Az első nap helyzetképet adott a hazánkban és a külföldön folyó nyelvoktatásról. A főelőadó Kramer Jenő tanszékvezető docens volt. Előadása a korszerű nyelvoktatásról és a jó tankönyvről szólt.

Április 10-én Jausz Béla egyetemi tanár, a pedagógia és pszichológia alapjairól beszélt. A külföldiek valamilyen nyelven tartottak előadásokat és hozzászólásokat.

Egyetemünk nyelvi intézete derekasan kivette részét mind az előkészületekből, mind a konferencia munkájából. Suara Róbert az első nap hozzászólója és a záróülés összefoglaló szónoka volt. Dr. Fülel-Szántó Endre a második nap korreferenseként szerepelt. Barczán Endre, Ferenczy Gyula, Kovacsics József, Hoffmann László, Takács Jánosné pedig felkért hozzászólóként vettek részt a munkában.

Az első nap általános helyzetképe után a második napon a nyelvészet és nyelvoktatás kapcsolatáról folyt az előadások, valamint a nyelvészet, pedagógia és pszichológia kapcsolatáról. Április 11-én a korszerű nyelvoktatás segédesszéi, elsősorban az audiovizuális segédesszék kérdéseit tárgyalta a konferencia.

Az igen érdekes előadás és hozzászólás lényege a következő volt:

A konferencia döntő többsége állást foglalt a modern nyelvemlétek alapján felépülő nyelvoktatás mellett.

Dr. Fülel-Szántó Endre

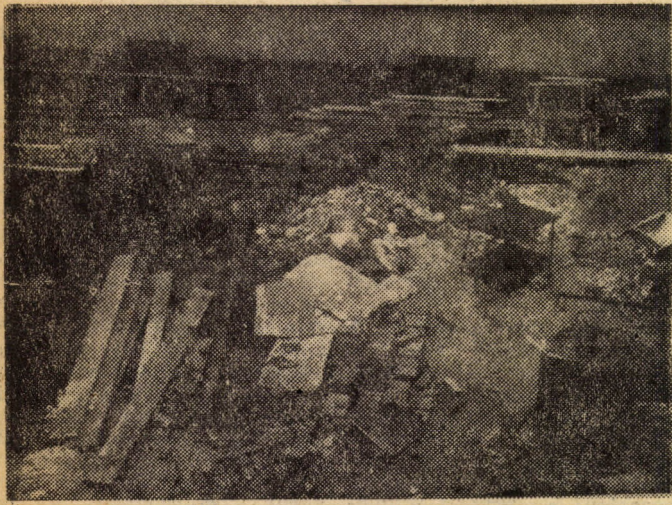
Újságírói tehetségkutató PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége a Közgazdással karöltve tehetségkutató pályázatot hirdet a hallgatók között.

A pályázatot a Közgazdász szerkesztőségéhez kell beküldeni, határidő: 1964. május 15. A pályamunka elsősorban publicisztikai írás, cikk, riport, kommentár, elemző cikk lehet, legfeljebb 6, ritkán gépelt oldal terjedelemben. Novellák és versek beküldését a pályázók mellőzzék.

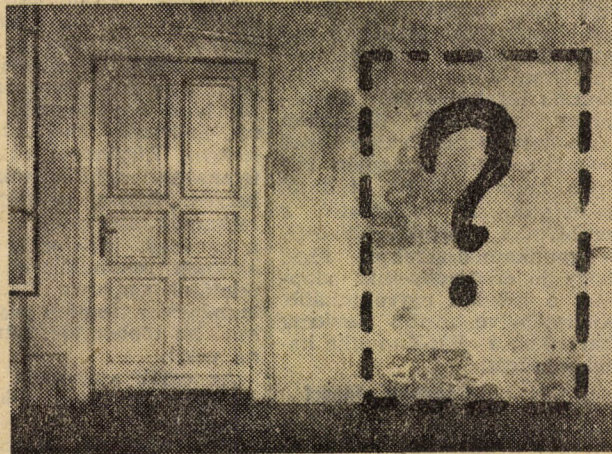
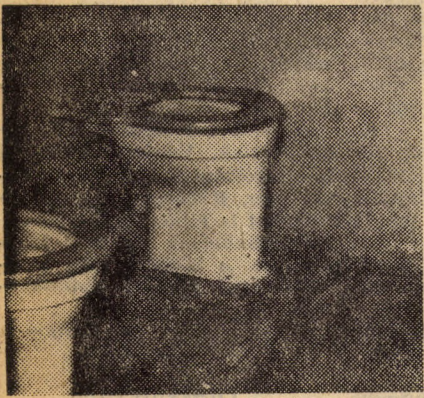
Pályázni több pályaművel és már megjelent írásokkal is lehet.

A legsikerültebb írásokat közöljük és jutalmazzuk. I. díj: 500 Ft. II. díj: 350 Ft. III. díj: 200 Ft.

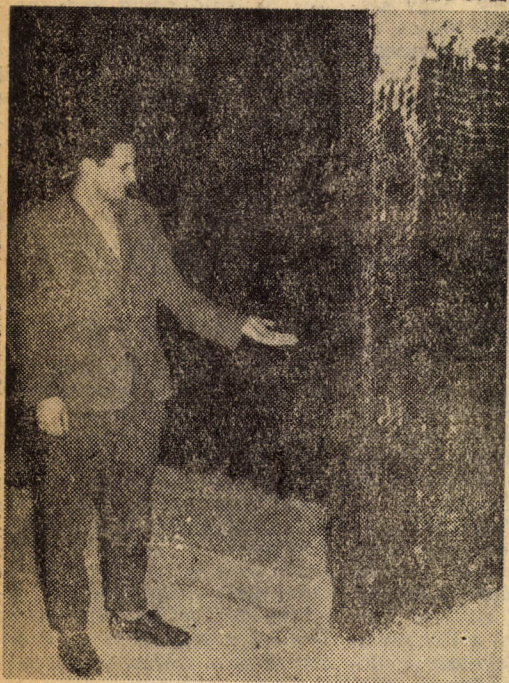
A MAKARENKO UTCÁBÓL

A felületes szemlélő ugyan mindössze jókora szemétdombnak látja, a valóságban azonban kedves kis háziállatok (patkányok, fergek, csúszómászók) ideiglenes (?) lakhelye.

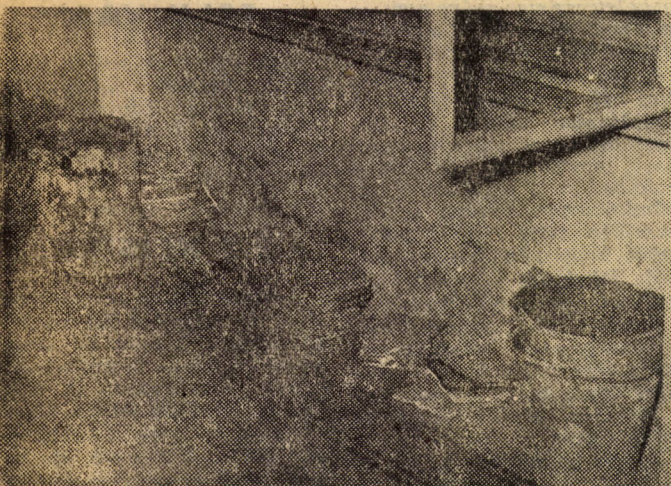
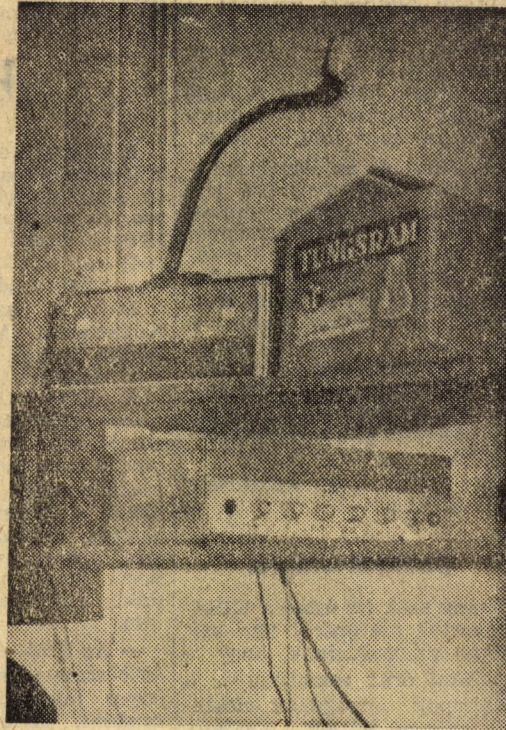

Múlt és jelen — ajtóban elbeszélve, avagy: a közösségi élet legmagasabb szintű megnyilvánulása új táborigi latrina formában. Erkölcsi, pedagógiai és esztétikai jelentősége szinte felmérhetetlen. Szakítás az évszázados hagyományról, melynek eredményeként az ember még itt sem marad egyedül...

A modern technika betört a Makarenkó utcába! Mindent elsöprő győzelmét nem kevesebb, mint az itt látható elektronikus csoda biztosította. Működni ugyan nem működik, de ingyenes diákjeggyel bárki megtekintheti a portáoszobában.

— És itt a fürdőszobánk — mutatja a DB titkára, de legnagyobb rábeszélőképessége is kevésnek bizonyult ahhoz, hogy szegényes fantáziánk csempézett falat, zuhanyokat és egyéb fürdőszobai kellékeket varázsoljon a képen látható kátrányozott, dróttal dekorált falú, döngölt földpadlós helyiségben.

Nem volt könnyű munka, de végül sikerült. Nagyteljesítményű bontógépek és szakemberek segítségével, négy kemény munkanap árán verték le a csempéket a folyosóról, és lapzártakor még folyik a vita, hogy a fürdőszoba vagy a WC bontása útján nyert csempéket helyettesítsék-e őket...

A beton már megszilárdult a fejszedett parkett helyén, a lakók pedig sópréskor szorgalmasan nyelnek mérget és port. Hogy az ajtó kinyitva 8 cm-re van a föld (beton) felett — hát istenem...

Szöveg: Puskás
Foto: Váradi

Olyan hallgatókról van szó, akik elmaradnak az egyetemi követelményektől. Róluk beszélünk, akik tehetséggel győznék ugyan, de a tanuláshoz való akaratlansággal szorgalmat aligha. Szorgalom, kötelességtudás, munkaerő — szárazon hangzanak a szavak, de a pellengérré állítandó emberek életfelfogásában éppen ilyen tartalom nincs. Egyeseknél a tartalom hiánya színesen mutatkozik, de ilyen színészségből nem kérünk.

L. Ferencnek például jó feje van. Az egyetem első két évét úgy végezte el, hogy negyedannyit sem tanult, mint átlagos képességű csoporttársai. Vett egy mély lélegzetet, bement vizsgázní, kettésre-hármasra valahogy mindig sikerült. Aztán jött egy olyan vizsgaidőszak, amikor a szokott módon már hiába próbálkozott — s egy évre felhagyott a diákélettel. „Arukihordó lett, motoros rikcsija — annak jeléül, hogy a szíve ide húzta, no, meg hogy az új munkáját sem vette túlságosan komolyan — majd mindennap itt állt az egyetem előtt. Nem a könyvtárhoz vonzódott, a klubba járt, vagy az aula ping-pong asztalához. S amikor egy év letelt, folytatta, amit valójában abba sem hagyott. Keresztül ping-pongozott még egy fél esztendő, aztán nemrégiben fegyelmi határozattal távolították el az egyetemről.

— Egy jóképességű emberből nem lett közgazdász. — mondhatja valaki, s igaz van. De így is igaz: — Ez az ember nem ronthatja majd a közgazdász szakemberek hitelét. Mert vannak, akik rontják, sőt az ittmaradók közül is kilérik majd olyanok. Mindenkivel előfordult

már, hogy amikor egy idegen társaságban bejelentette, hogy egyetemista, bólintottak — az stimmel —, de amikor azt is hozzátette, hogy közgazdász, néhányan elhúzták a szájukat. S ebben csak akkor lehet, akkor kezdődhet változás, amikor közülünk már nem kerülnek ki kontárok, sem lógósok. S hogy a változás igazán időszerű lenne, azt a saját bőrünkön érezhetjük.

Aki az „amerikás magyar”-t ismeri, tanúsíthatja, hogy ő sem az a kiválasztott, aki helyére teszi majd a közgazdász munka becsületét. Pedig tehetné, neki is jó képességei vannak. Utóvizsga-bonyolalmak sem kapcsolódnak a nevéhez, nemsokára diplomát fog szerezni. Mégis, ha valaki a munkája felől érdeklődik, a gúnynevéből tudhat meg legjobbat. Aból, amit az évfolyamtársai akasztottak rá. Fejcsóváló szellemességgel „amerikás magyar”-nak nevezik, mert csak úgy találkozhatnak vele az egyetemen, mint Amerikába elszármazott hazánkfiával idehaza. Csak látogatásban...

A társadalom követelménye a közgazdasági szakemberekkel szemben is az, hogy a lehető legnagyobb hozzáértéssel, tiszta lelkiismerettel végezzék munkájukat. Nekünk, magunknak is, követelményünk önmagunkkal szemben, hogy ilyen szakembereké váljunk. Akkor pedig — azon túl, hogy becsülettel tanulunk — nem nézhetjük közömbösen felelőtlen kollégáink manővereit sem.

Nehéz a gondok megoldását, „a csodaszert” megtalálni. Pedig ebben a gondban az állami vezetésnek, s a hallgatóknak valóban megoldást kell találniuk. Az elmúlt félszázad vizsgálat

követő fegyelmi eljárások mintegy 15 hallgató évis-méltára utasítását, 2-3 hallgató egyetemünkről való eltanácsolását hozták. Hozzávetőleg az évisméltókkal egyezik azoknak a száma, akik megkímélték magukat a fegyelmi felelősségre vonástól: még a vizsgaidőszak befejezése előtt évhalasztást kértek. Ahhoz képest, amennyien csupán „látogatják” a kötelező foglalkozásokat, nem is nagyok ezek a számok. Csak aláhúzzák azt a megállapítást, hogy a dékáni hivatalok a tanulmányi kötelezettségre vonatkozó szabályok alkalmazásánál némelyik esetben sokkal kevésbé határozottak, mint például a különjárási díjra vonatkozóknál.

Cikkezőnk, vitatkozónk a KISZ-munkáról. Mi tartozzon bele, mi tegye széppé, vonzóvá. Talán nem elhibázott gondolat, ha itt a külföldi üdülések, filmklubok mellett a tanulmányi eredményekért való felelősségért is a korábbinál nagyobb helyet szorítunk. Hogy a csoporttársak ne álljanak meg a fejcsóváló szellemességénél, hogy ne történjen meg az, ami D. Béla negyedéves hallgató esetében előfordult. Ugyanaz fűnél, fánál tiltakozott a róla elkészített jellemzés majd minden pontja ellen. Az ellen a jellemzés ellen, amit a KISZ-alekszervezet tizenöt tagja készített, s aminek megállapításai D. Bétát — annak ellenére, hogy évisméltó léte csak délután jár az egyetemre, akkor is csak a klubba — kellemetlenül érintették. Mondhatni, meglepték...

Vegyük elejét az ilyen meglepetéseknek.

Torma Imre

FÓRUM

Főleg politikai tárgyú problémáim vannak. De az úgynevezett kényes kérdésekre (amelyek pedig mostanában elég szép számmal vannak) csak „mesze semmi, fogd meg jól” válaszokat kaptam.

A belkereskedelmi szak III/2-es csoportjának tudományos szocializmus szemináriumán őszinte, baráti légkör alakult ki a hallgatók és a szemináriumvezető között. Mindenki a biztos és kielégítő vá-

Melyek azok a kérdések, amelyekre tanárainktól várnád a választ? Felteszed-e ezeket a kérdéseket tanáraidnak?

lasz reményében teszi fel kérdéseit.

Előfordul az is, hogy a tanárok jószándékú érdeklődését már eleve „rossz indulatnak, helytelen politikai irányvonalnak” fogják fel. Kell ez nekem?

Olvastam a múlt számban megjelent válaszokat, és őszintén csodálkoztam. Miért ez a tanácsstalanság? En határozott céllal jöttem ide és már első

évtől kezdve igyekeztem megtalálni azokat a tanárokat, akik a legtöbb segítséget tudják nyújtani. Ugy érzem, ez sikerült.

Igaz, hogy meg sem próbáltam, de nem is érzem, hogy olyan légkör alakult volna ki, amelyben bárkihez is kérdésel fordulhatnék volna a szorosán vett tananyagon kívül.

Előbbi számunkban, a fenti kérdésekkel kapcsolatban néhány véleményt már közöltünk. Most az újabbak is mutatnak egy-két érdekes tanúságot.

Például: hol keressen választ az ember, ha politikai kérdésekben tájékozódni akar? Kézenfekvő, hogy a legilletékesebbekhez, a tanárhoz fordul, akikről biztosan tudja, hogy az adott problémát ismerik. És ekkor a megkérdoztetek hallgatnak, vagy ha egy mód van rá, megkerülik a kérdést. Miért?

Többet ártnak vele, mint bárki is gondolná, mert vagy megmarad a hallgatóban saját téves nézete, vagy esetleg olyanokhoz fordul, akik éppen nem a helyes irányba terelik véleményét, viszont annál készségesebben válaszolnak.

Az, hogy valaki határozott céllal, tudatos tervvel jött egyetemünkre, dicsérendő, jó dolog. De ez a kisebbség. Azok, akik irányítást, bátorítást igényelnek, többen vannak. Ezeket nem csodálkozni kellene, hanem segíteni nekik. Igen, ez a feladat tanárainkra vár. Persze, sokat tehetnek a hallgatók is.

A kép még nem teljes. Nézzük meg az érem másik oldalát. Mondjanak véleményt oktatóink!

A Közgazdász legutóbbi számában megjelent és a Világ-gazdasági tanszék tananyagát jogosan számonkérő levélre válaszolva a következőket közöljük:

1. A tanszék elmúlt években kiadott tananyagai (Korunk kapitalizmusa című könyv I.-II. kötete) a vizsgaanyag mintegy 60 százalékát tartalmazza. E témakörökből a tanszék ebben a tanévben nem is szándékozott új jegyzetet kiadni vagy tankönyvet írni. Ez a hallgatók rendelkezésére áll.

2. A vizsga anyagának mintegy 40 százalékát tartalmazó anyagok közül, 4 téma jegyzetben jelenik meg. A jegyzet anyagát a tanszék határidőre átadta a Tankönyvkiadó Vállalatnak. A vállalat az általa megadott határidőt már jóval túllépte. Többszöri sürgetésünk ellenére sem kaptunk megnyugtató választ tőlük a jegyzet megjelenésének időpontjára vonatkozóan.

3. A vizsgaanyag három témakörét a Korunk kapitalizmusa c. könyv I. kötetének második kiadása tartalmazta

volna. A könyv kéziratát 1963 novemberében nyomdába adtuk, s a Közgazdasági Kiadó ígéretet tett arra, hogy 1964 április elején megjelenik. A hosszú nyomdai átfutási idő miatt azonban ez kb. 2 hónapot késik.

A tanszék áthidaló megoldásként azokból a témákból, amelyek írásban nem állnak (jegyzet vagy tankönyv formájában), a hallgatók rendelkezésére, kötelező irodalmat adott meg és, fokozottabb mértékben támaszkodik az előadásokon elhangzottak számonkérésére.

DR. SIMAI MIHÁLY,
tanszékvezető

EGYETEMI KÖZMONDÁSOK

- Nem látja a fától az indexét.
- Addig nyújtózkodj, amíg az ősziöndijadból futja.
- Nem mind fényes, ami reform.
- Ajándék eg-s-nek ne nézd az okát!
- Dobbal nem lehet kollégiumot építeni.

(A Veszprémi Vegyipari Egyetem lapjából.)

Mezőgazdaságunk néhány időszerű kérdése

Neves gazdasági szakemberek előadása egyetemünkön

Örömmel tapasztaltuk, hogy a Mezőgazdasági Gazdaságtana tanszék tanévi is folytatta azt a helyes gyakorlatot, hogy a végzős hallgatóknak a mezőgazdaság időszerű kérdéseiről előadásokat, és konzultációkat szervez az irányító szervek neves szakembereinek bevonásával.

Ezek az előadások nagyon hasznosak voltak számunkra főbb szempontból is: a mezőgazdaság egy-egy problémakörét a legfrissebb adatok tükrében szemléltették. Az előadók a felső szintű irányítás szempontjából elemezték az egyes részterületek és a mezőgazdaság népgazdasági összefüggéseit.

Az elhangzottak közelebb vittek bennünket a gyakorlati élet problémáihoz, mintegy összekötő láncszemet teremtve az egyetem és a gyakorlat között. A mezőgazdaság időszerű kérdése — a termelés más ágaihoz való sokoldalú kapcsolódása miatt — egyetemünk más szakos hallgatói részéről is feltétlenül figyelmet érdemelnek.

Madas András, az OT Mezőgazdasági Főosztályának vezetője erdőgazdálkodási kérdésekkel foglalkozó előadásában hangzott el az alábbi érdekes és elgondolkodtató megállapítás: A forgács- és farostlemez gyártás megjelenése lehetővé teszi a vékony méretű faanyag felhasználását. Tehát, ma már a nagy tömeg előállításra a fő cél, ugyanak-

kor a fa mérete és minősége másodlagos szerepet játszik. E követelményeknek kiválóan megfelel például a nyárfa, melynek hazai telepítését importgazdaságossági megfontolások is indokolják. Erdemes összehasonlítani az alábbi adatokat: elsősztályú termőhelyen telepített nyárfa harminc köbméter hozadék mellett évente és hektáronként 900 dollár termelési értéket ad, ugyanakkor például az alma 600—640-et, a cukor 700-at.

Nagy László, az OT osztályvezetője, a KGST Mezőgazdasági Bizottságának tagja, a KGST-n belül folyó, mezőgazdasággal kapcsolatos tevékenységéről tájékoztatott bennünket. Kiss Pál, az MNB mezőgazdasági osztályának vezetője a tsz-ek és állami gazdaságok 1963-as pénzügyi gazdálkodásának eredményét elemezte.

Király Ernő, földművelésügyi miniszterhelyettes, a géppálmások helyzetéről, szerepéről és jövőbeni jelentőségéről tartott előadást, majd azt konzultáció követte.

A géppálmások átszervezése gépjavitó állomásokról nálunk is napirendre került. Az egyes gépjavitó állomások speciális feladatokat látnak el. Ezt a szocialista és a kapitalista államok tapasztalatainak széleskörű felhasználásával és az igények alapos figyelembe vételével végzik el, így a gépjavitó áll-

omások specializációja megfelel a korszerűség követelményének, ugyanakkor a még megmaradó géppálmásokkal együtt átmenetileg az alábbi funkciókat is betöltik:

- a) a gyenge tsz-ek részleges gépesítésének kiegészítése;
- b) a kombájnok üzemeltetése;
- c) a nehéz lánctalpas és speciális gépek üzemeltetése.

A gépjavitás három lépcsőjének — üzemek, géppálmások, gépjavitó állomások, motorjavító vállalatok — kialakítása most folyik országwide.

A tsz-ek jövedelmezőségével kapcsolatos konzultációs kérdésekre válaszolva a miniszterhelyettes elmondta, hogy az országos átlagszínvonal alatt gazdálkodó termelőszövetkezetek jövedelmezősége nem teszi lehetővé a saját erőből való felhalmozást. Sőt jelentős részük a személyi jövedelem szükséges színvonalát sem tudja biztosítani. Hozzátette azonban, hogy összefüggésükben az állami gazdaságok — levonva a dotációt és a gazdaságoknál hagyott amortizációt — sem rentábilisak!

Itt tehát objektív tényezőknek van döntő szerepe az alacsony mezőgazdasági árszínvonalnak.

Bőven van tehát olyan közgazdasági probléma, melyek megoldásának talán mi is részesei leszünk.

L. F. — Sz. G.

Micsoda bukás

A Közös Piac gazdasági mérlege

Az alábbi értékelést a Daily Express című konzervatív angol lap közölte. Azon, hogy egy polgári lap ilyen éles hangon ír a Közös Piac ellentétéről és kudarcáról, ez esetben nem kell csodálkoznunk. A közelgő választások előtt a Konzervatív Párt mindent megtesz, hogy az ország helyzetét minél kedvezőbbnek mutassa, s annak a csalódásnak a hatását, amit Angliának a Közös Piacból való kirekesztése okozott, s melyet a konzervatív kormányzat kudarcának könyveltek el, minél inkább csökkentse.

Igy közben néha a lényegre is rátapintanak!

Annak alapján, amit Sir Alec Douglas-Home legutóbbi ottawai beszédében mondott, azt kell hinnünk, hogy az angol kormány egyes tagjai még mindig azon fáradoznak, hogy Anglia bekerüljön a Közös Piacba.

Jómagam is sóhajtok — de a megkönnyebbüléstől. A megkönnyebbüléstől amiatt, hogy Anglia nem került be és a kormány megalázó csatlakozási törekvései kudarcba fulladtak.

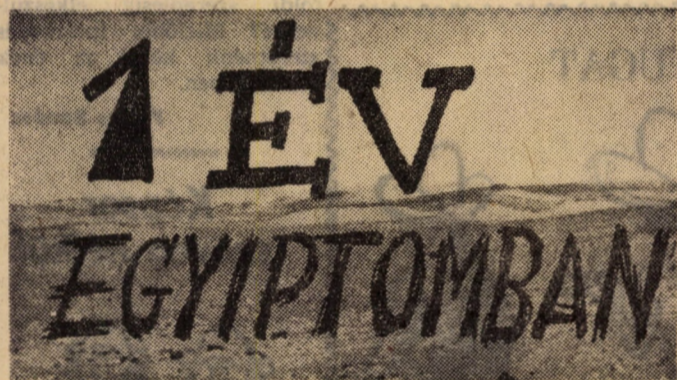
A boldogtalan-hatok válságból válságba botladoznak, képtelenek egyetérteni, folytonosan veszekednek; kereskedelmi forgalmuk elmaradt Angliáé mögött, költségeik az égisz emelkednek és az infláció karmaiba kerültek. A tagállamok nem képesek egységet teremteni akár a piacon belüli politikára, akár a külvilággal kapcsolatos kérdésekre vonatkozólag. Folytonosan halogtadják a döntéseket, becsapják egymást és egyik rendelkezésüket a másikra halmozzák. Közben irigykedve pillantanak Angliára, a stabilitás példájára felé.

(Fordítás, a Daily Express cikke alapján.)

Tavaszi gondolatok

Elmúlt a tél és remél sok rab diák tavaszt. Szeretne enni nagyokat, vagyonokat költeni, meg poharakat teletölteni, pofonokat adni és kapni szerelmeket, melyeket még senki át nem élt. Hajrá közgazdászok! Ászok, hetes, tízes helyett (nem ért meg ki szugáznai nem tud) kezetebe egy lány kézt tegyetek! Mert az idő — így tanulad azt — dialektikusan halad. Kába ki nem örül, hisz bővül egyetemünk: nyílnak az új tanszék, az hét-szentség. Diák és tanár ott ti vagytok, Rohanjatok, hagyva ott csapat-papót. (illetve Pach-ot) Hajrá közgazdászok! Agrárosok iparosok belkeresek külkeresek. Jó tanulók jelesek, U. V.-sek és gyakorta „betegek”. Hajrá mind, ki egyetemre jár: S várnál talán nem kell sokat már. Az lesz az igazi buli csak, ha: rektor, tanszék, és dékán, tanársegéd, segédmunkás, mindahány könyvtáros és levéltáros, az aula az irattáros, lépcsők, szobák és folyosók, menza, büfé és könyvtárpólc... Szóval az egész gyülekezet, hogy a tavaszt köszöntse, kivonul nevetve a Gellért-tanszékre.

— Zará —

Dr. Kubik István tudományos munkatárs hétfőn délután a világgazdasági tanszéken tartotta meg beszámolóját egyiptomi útjának tapasztalatairól. Az előadásban az EAK gazdasági és politikai helyzetéről foglalkozott.

1952-ben, a forradalom évében — mondotta Kubik elvtárs — Egyiptom angol befolyási övezet volt. Az uralmon levő feudális komprádor burzsoázia gazdasági, politikai vonatkozásban már régóta teljesen lejártta magát, s csak az angol imperializmus védőszárnyai alatt tudta hatalmát fenntartani. Egyiptom részben a külföldi tőke érdekeit, részben a helyi uralkodóosztály fényűző életmódját szolgálta. Jellemző pl., hogy az égető társadalmi-

zetségi helyzetének alapvető megváltoztatása. Egyiptom azelőtt alárendelt szerepet játszott a nemzetközi életben, ma az afro-ázsiai front kiemelkedő országa, az arab-kelet országgal együtt a stabilitás megtestesítője, példakép számos arab ország előtt. A társadalmi átalakulás jellegzetes egyiptomi sürgei a népesség és a földrajzi környezet. A társadalmi fejlődésre mindkét tényező különlegesen gyorsító hatással van. A Nilus-völgy a világ legsü-

egy duplájára kívánják növelni a jelenlegi termőterületeket. A terv végrehajtása már folyik.

Rendkívül fontos kérdés a földreform. Az 1952-es földreform nem volt elég radikális. Ezt az 1961-ben hozott új törvénnyel igyekeztek korrigálni, amely 100 feddában (kb. 76 kh.) maximálta a földtulajdont. A birtoknagságot és a bérleti rendszert tekintve azonban további radikális intézkedések szükségesek. A mezőgazdasági termelés növekedését akadályozza a túlsúlyban levő kis- és törpebirtokok. Ezért a kormány nagy erőfeszítéseket tesz a szövetkezetek megszervezésére.

Jóval nagyobb átalakulások történtek az iparban, a külkereskedelemben és a pénzügyek terén. Az 1956-ban (Szeuici-csatorna) kezdetét vevő, 1957-ben továbbfolytatandó, s 1960-61-től a magán-szektor jelentős részére is kiterjedő államosítások révén az állami szektor túlsúlyra jutott a fenti gazdasági ágakban, s pl. az iparban ma kb. 80 százalékot képvisel. A meglevő magán-szektor, különösen a belkereskedelem spekulatív törekvései azonban még mindig súlyosan fenyegetik az állam gazdasági célkitűzéseinek megvalósítását. Kezdetben Egyiptom Nyugaton próbált gazdasági segélyforrásokat találni. Az asz-szuáni gát megépítéséhez a Világbankhoz, majd az USA-hoz és más államokhoz kölcsöntért folyamodott. Az imperialisták a kölcsön megtérülésével kényszerhelyzetbe akarták hozni az országot. A gát a Szovjetunió kölcsönével mégis felépült, első része már elkészült.

Az új tulajdonviszonyok, az állami szektor kiépítése a gazdasági irányításban is változtatásokat követelt. Létrehozták a központi irányító és tervező szerveket. Tízéves programot dolgoztak ki, amelyben 1970-ig duplájára kívánják növelni a nemzeti jövedelmet, s lerakják a nemzet iparfejlesztés alapjait.

Ma az EAK-ban egyre inkább érezhető bizonyos balra tolódás, a szocialista eszmék térhódítása. 1952 után, sőt még 1959-ben is számos baloldali vagy kommunista személyiség került börtönbe, ezek nagy

része 1963—64 folyamán amnesztiát kapott. S ma Kairó utcáin nyíltan árusítják Hruscsov beszédeit. Bebizonyosodott, hogy a kapitalizmus gazdasági és társadalmi keretei az EAK számára már túlságosan szűkek. A gazdaságilag

fejletlen országoknak nincs idejük arra, hogy a szocializmus korában a kapitalizmus hosszú és kínzó útját is végigjárják. Gyors változások kelljenek, amelyeket csak a szocializmus erői képesek megvalósítani — fejezte be beszámolóját Kubik elvtárs.

Szóllóssy Szabolcs

gazdasági problémák ellenére Egyiptom ékszerbevittele második volt a világon.

A köztársaság kikiáltása óta eltelt 10 év alatt természetesen nem változott meg minden. Az új, forradalom utáni eredmények mellett még gyakran találkozunk a múltból fennmaradt problémákkal. Egyiptom társadalmi-gazdasági struktúrájának átalakítása rendkívül nehéz. A gyarmati rendszer talaján kialakult tőkés viszonyok nem változtatták meg lényegesen az okori maradványokkal teletűzdelt feudális viszonyokat.

A forradalom utáni évek fő eredményei: a feudalizmus politikai hatalmának szétzúzása, a földreform, a gazdaság állami szektorának megteremtése, bizonyos törekvések a demokratizálás irányában, végül Egyiptom nem-

rűben lakott területe. Az 1 km²-re jutó népesség meghaladja a 600 főt, s a lakosság évi növekedési arányszáma 2,5 százalék, ami rendkívül magas, ugyanakkor a megművelt terület csak kismértékben növekszik. Rendkívüli erőfeszítésekre, sőt valóságos gazdasági csodára van szükség e probléma megoldásához.

Egyiptom a Nilus ajándéka. Valóban, ebben az országban szinte minden az áradástól függ. Az árterületek igen termékenyek és ezeket szépen művelik. Ez a terület azonban túlságosan kicsi ahhoz, hogy Egyiptom jövőjét erővel lehetne alapozni. Komoly területeket csak a Szahara-sivatagból nyerhetnek. A következő húsz év alatt az asz-szuáni-gát és a Szaharában levő Kharga, Dakhla, Siura városok vonalát követő úgyszerűen „új Nilus-völgy” nevezett tétele révén mint-

APRÓSÁG

Még a közgazdász bálon szemmel kérdezte meg a kis-történet. Egy csinos kis kolléganőket az egész család elkísérte: papa, mama, nagymama... és még sokan mások. Gyakran vitték táncolni, s mikor az egyik jóképű évfolyamtársa harmadszor is felkérte, a nagymami csillogó

szemmel kérdezte meg a kis-lány édesanyjától: — Mondd, ki ez a fiú? — Közgazdász — felelte a mama. — Kár, pedig olyan értelmesnek látszott! — hangzott az egyértelmű válasz.

Remenyik

